

LITERÁRNÍ SOUTĚŽ – CENA ODBORNÉ POROTY

POEZIE

	Autor/ka	Název díla	Celkem bodů
1.	Olga Pírková	Bohatství	40
2.	Olga Opavská	Matčina modlitba	37
3.	Pavla Sykáčková	Veselé cestování ulicemi	35

PRÓZA

	Autor/ka	Název díla	Celkem bodů
1.	František Hynek	Záhada? Náhoda? Tajemství?	48
2.	Viktor Sedlář	Narození do pohádky	39
3.	Pavla Sykáčková	Pohádka o životě	39

* Pořadí pro 2. až 3. místo u stejného počtu hlasů bylo určeno na základě 2. kola hlasování Odborné poroty

LITERÁRNÍ SOUTĚŽ – CENA VEŘEJNOSTI

POEZIE

Celkem hlasů: 204

	Autor/ka	Název díla	Celkem hlasů
1.	Olga Opavská	Matčina modlitba	98
2.	Olga Pírková	Bohatství	59
3.	Pavla Sykáčková	Veselé cestování ulicemi	18

PRÓZA

Celkem hlasů: 136

	Autor/ka	Název díla	Celkem hlasů
1.	František Hynek	Záhada? Náhoda? Tajemství?	25
2.	Václava Turková	Hliněné opojení aneb pohádka mého života	23
3.	Viktor Sedlář	Narození do pohádky	21

Cena byla udělena na základě elektronického hlasování veřejnosti, které probíhalo od 15. srpna do 15. září 2016 ze stránek www.lorm.cz.

VÝTVARNÁ SOUTĚŽ – CENA VEŘEJNOSTI

	Autor/ka	Název díla	Celkem hlasů
1.	Václava Turková	Hieronymus Lorm – objevitel nových cest	20
2.	Božena Valenová	Chaloupka ze špejlí	8
3.	Michal Trégr	Korále Šípkové Růženky	7

O vítězích výtvarné soutěže rozhodlo hlasování účastníků Víkendové konference LORM z.s. (7. – 9. 10. 2016, Hotel Sport, Kralupy n. Vltavou), kde byla všechna přihlášená umělecká díla vystavena.

VÍTĚZNÁ LITERÁRNÍ DÍLA

Poezie

Olga Pírková

BOHATSTVÍ

Ráda se toulám voňavým lesem
kolem rašících smrků a borovic, šumících listů buků a dubů,
po stráních porostlých rozkvetlým vřesem
ladící růžovou a fialovou barvou,
po mýtinách pokrytých hebkým zeleným mechem
a pocítit měkkost jeho.
Tiše našlapujíc a neporušíc lidským hlasem
naslouchám veselému zpěvu ptáků.

Jsem obdarovaná a bohatá:
vidět, slyšet, cítit, ochutnávat a dotýkat se.

Až setmí se mi pohled, zešednou barvy
a oněmí svět pro mě navždy,
budu ještě stále bohatá tady.
Zůstává chuť, čich a hmat.

Různorodost bylinek ochutnám,
vůni rašícího lesa ucítím a
měkkost mechu prozkoumám.

Až nebude ani to, srdce na pravém místě mám,
zbydou přeci vzpomínky, které uvnitř ukrývám,
krásy našeho světa a teplo domova.
Tolik jsem šťastná a bohatá.

- 1. místo Cena odborné poroty**
- 2. místo Cena veřejnosti**

Olga Opavská

MATČINA MODLITBA

Dnes jako tenkrát před lety
chtěli by změnit svět
Šílenci všemi prokletí
nechtějí couvnout zpět
Všude staví své rakety
znovu jsme jejich střed
Zpíváme o míru kuplety
s úrodou dozrává jed

Zachraňme život planety
vyřežme starý vřed
Ať její kořen staletý
vydá zas nový květ
Dost bylo řečí o míru
uprostřed válek a štvanic
Lež chtěla by vládnout vesmíru
přetvářka nezná hranic

Předhánějí se národy
o nejkrásnější hesla
Jdou za nimi průvodci
jedinci drží však vesla
V Praze i v Moskvě i v Paříži
lidé se narodí nazí
Proč někteří skončí za mříží
a z jiných se stávají vrazi

Jak matka své dítě uchrání
kde pro ně vyprosí štěstí
Jaké mu vštěpovat vyznání
snad víru zařatých pěstí?
Když pohádkám už nevěří
a pravda se mu skrývá
a celý svět se hašteří
a zlo mu s dobrem splývá...

A zákony se ohýbají
jak zrezivělé hřebíky
A slova míru v sobě tají
zákeřnost kruté taktiky

Zas do těch nejistot se rodí
nevinná nemluvňátka
Zas v bezesných nocích
světem chodí matka

Můj Bože, Ty mě znáš a víš, že láska je má zbraň
Snad modlitbu mou vyslyšíš – chraň naše děti, chraň!

1. místo Cena veřejnosti

2. místo Cena odborné poroty

Pavla Sykáčková

VESELÉ CESTOVÁNÍ ULICEMI

Hned jak ráno smeju z očí spaní
a pochutnám si na snídani
hledám sluchadla, brejle a francouzskou špacírku
a na rušné ulici jsem za chvíli.
Sluníčko svítí, dobré jitro si lidé přejí
dokonce se i někteří vesele smějí.
Naše ulice, ten známý hluk,
najednou moje sluchadla ani muk.
No to je pěkná patálie,
baterkám došla energie.
Blaze tomu, kdo může odezírat
já se přes silná skla sotva na lidi dívat.
Vrátit se domů? To je směla jistá
v okolí znám přece známá místa.
Najednou, co to na chodníku stojí?
Do něčeho tvrdého narážím holí.
Auto, šoferovi nestačilo parkoviště
a tak klidně vmžiku,
polovinou auta přistál na chodníku.
Nepočítal, že poloslepá do něj vrazí
a div se na chodníku nepřerazí.
Najednou zaslechnu zvukný hlas
„Kampak po ránu namířeno máš?“
Ráda napovím hned,
že na tržiště pro mrkev.
Ale hlas na odpověď nečekal
A rychle někam odspěchal.
Jdu dál, tady musí být přece vchod do tržnice
„Kdepak paní, to jsou dveře do pivnice.
Na druhé straně budete za chvíli!“
Ještě zavolal, že mají dobrou polívku.
Pak už hravě jsem na tržišti stála
a mrkev od petržele rozeznala.
S nákupem si pospíšila
a bez další pohromy doma byla
nasadila baterky, utřela zpcené čelo
a věřte, zazpívat se mi chtělo,
že skutečně je krásný vzhled
na ten veselý usměvavý svět.

3. místo Cena odborné poroty

3. místo Cena veřejnosti

VÍTĚZNÁ LITERÁRNÍ DÍLA

Proza

František Hynek

ZÁHADA? NÁHODA? TAJEMSTVÍ?

Uplynulo mnoho roků od jednoho mého nezapomenutelného zážitku. Byl čas vánočních svátků, čas klidu a zastavení. A mně se tenkrát přihodilo něco opravdu velice zvláštního. Onoho dne jsem doma neměl už nic důležitého na práci, a tak jsem jen seděl a klimbal. Potom, naprosto bezmyšlenkovitě, jsem vstal, oblékl se do lyžařského, vzal lyže a vyšel před domek. Bezmyšlenkovitě, jako nějaký automat, prostě jen tak. Uvědomil jsem si pouze, že se projedu. Připnul jsem si lyže. Sice jsem nevěděl, proč pojedu, zato kam, to mi najednou bylo jasné. Naprosto přesný a nezpochybnitelný cíl mé cesty. A teprve pak mi došlo, že den končí a nastává večer. Za normálních okolností bych od té vyjížďky upustil a vrátil bych se domů. Jenomže nutkání bylo silnější než rozum. Musím, a musím přesně tam.

A tak jsem jel. Město mi zůstalo kdesi za zády. Až dojedu na konec té neznatelně se zvedající pláně, bude už tma. Nevadí, znám to tam docela dobře. Je to zvláštní, že všechny nerovnosti se v tom bělavém přítmí kamsi ztratily, byla jen mírně se zvedající pláň. Podivuhodný pocit: sám v pohádkovém, jakoby neohrazeném prostoru, sám v naprostém, až hmatatelném tichu uprostřed pláně, která nemá konec, která jakoby splývala kdesi s temnější oblohou. Kam až vidím? Je to půl kilometru, dva kilometry nebo je to někde blíž?

Už jsem na tom místě, kde se pláň začíná sklánět do údolí. Tam dole jsou dva rybníky, Nevidím je, nevidím ani les na protější stráni. Kdesi vlevo je vesnice, ale také není vidět. Zvolna sjíždím po mírném svahu dolů, zastavuji asi tak uprostřed stráně a vychutnávám si samotu, jakési zvláštní ticho a téměř božský klid. V tom přítmí až dolů do údolí sice nevidím, ale zřetelně prostor přede mnou vnímám a cítím. Je to nádhera! To bělavé přítmí vůkol zvolna přechází do o něco temnější oblohy. Tam začíná vesmír. Vznešeně se klene nad údolím, je tak blízko, je vlastně všude kolem mě. Mám doslova fyzický pocit jako bych byl uprostřed onoho tajuplného grandiózního díla. Záhadný, tajemný, nepopsatelně úchvatný a nekonečný vesmír. Děje se cosi úžasného a neskutečně krásného – vstupuje do mě, zaplňuje mé tělo, mysl i duši. A tenhle kousek zasněžené země, i já, ano, i já jsem součástí tohoto vesmíru. Tiše stojím a pokorně a s nepopsatelnou úctou do sebe nasávám ono COSI, co se slovy nedá vyjádřit. Téměř fyzický pocit sounáležitosti a posvátné pokory se nedá popsat, to se musí prožít. Nemohu se tohoto stavu nabažít, nechci tuto zvláštní chvíli čímkoli narušit, a tak jen nehnutě stojím, obklopen až neskutečným tichem.

Zcela nečekaně se do toho posvátného ticha ozval vzdálený tón trubky. Nádherná melodie naplňovala prostor všude kolem. Nesla se údolím přes zasněžené louky dál a dál k lesům a putovala kamsi do dále. Zněla vroucně a vznešeně, jako by oslavovala přesně to, co jsem cítil i já. Tohle propojení úžasu, pokory a díky zázraku existence vesmíru a života byl jedním z mých nejsilnějších duchovních zážitků. Další píseň už nezazněla. Hle, jak jediná píseň dokáže říci více, než mnohé učené spisy! Jakoby ten člověk, který do oné melodie dal vše, duši i srdce, všechno vyzpíval do tohoto pohádkového prostoru a posvátného ticha. Možná měl podobné pocity jako já. Také on asi jen tak, bezmyšlenkovitě, udělal to, co udělat musel. Vzal svoji trubku, vyšel před dům a do podivně ztichlého prostoru vyslal své poselství, v němž bylo obsaženo vše: obdiv, úcta, pokora i dík. Ona melodie zněla upřímně, slavnostně a vznešeně do pohádkového a nikde nekončícího prostoru. Nebyla určena lidem, ale celému vesmíru. Také neměl racionální důvod, ale udělal to. Prostě musel. A nemohl tušit, že na vzdálené stráni kdesi v údolí stojí jakýsi člověk, má podobnou posvátnou úctu k onomu úchvatnému zázraku všehomíra, mnohonásobně zesílenou právě onou oslavnou nádhernou melodií.

Ještě dlouho jsem tam stál, pokorný, uťaslý a plný něčeho, co se dá pouze prožít. Už tuším, proč jsem se bez nejmenšího důvodu a podle zdravého rozumu v naprosto nevhodný čas vydal právě sem. Přesně ve správnou chvíli jsem byl tam, kde jsem asi měl být.

Cestou zpět k městu jsem toho zvláštního pocitu propojení s vesmírem, pocitu úcty, pokory a zároveň jakéhosi nepopsatelného tajemna byl plný. A co ona melodie? Co přimělo člověka s trubkou k tomu, aby vyšel před svůj dům a zahrál jedinou melodii? A co přimělo mne, abych – nevěda proč – byl právě

CENA HIERONYMA LORMA 2016

6. ročník umělecké soutěže hluchoslepých

v onu chvíli právě tam, na oné stráni? Vždyť se tam potkaly dva zdánlivě nesouvisející řetězce událostí. Byla to jen pouhá souhra náhod? Nevím. Nebo to bylo něco víc než pouhá náhoda? Takové a podobné otázky nutí k přemýšlení a úvahám.

Jak je možné, že vesmír vůbec vznikl? A že původně neživá hmota – tedy alespoň na naší planetě Zemi, obživila? A že začala myslet? Je to záhada, zázrak nebo tajemství?

Některým záhadám časem můžeme přijít na kloub, mnohé podivuhodné jevy zkoumáme a snažíme se je vysvětlit. Odvěká touha člověka objevovat, zkoumat a poznávat zákonitosti života, přírody i celého vesmíru dává lidstvu jakýsi vyšší smysl a cíl. A právě proto ať skutečné tajemství existence raději navždy zůstane tajemstvím.

1. místo Cena odborné poroty

1. místo Cena veřejnosti

Viktor Sedlář

NAROZENÍ DO POHÁDKY

Co si to tam venku šuškájí, že už je někdo pět měsíců na cestě, snad tam není řeč o mně? Já jsem bos, a to bych měl uchozená chodidla. Jsem tu v malé komůrce, v teple, i jídlo mi přichází trubičkou až k pupíčku. Jen vystrčím prstíček, jak je asi venku. Brrr, honem zase zpátky. Tam venku je taková zima, snad minus čtyřicet, honem zas do tepla. Raději počkám alespoň čtyři měsíce, to bude snad už tepleji, vhodnější doba k narození.

Je začátek července. Vykouknu – no je tam krásné teploučko. Hup – a už jsem venku, narodil jsem se možná do pohádkového života. Ještě jsem ani nestačil nic provést a už mi někdo předběžně naplácal na zadeček. Zabalili mě do peřinky, převázali povijanem a ten balíček si dal tatínek do podpaždí levé ruky, pravou řídil kolo. Projížděli jsme Karlákem, Chotkovými sady, Jenerálkou. Okolo jezdila nějaká vozidla, tažená velkými zvířaty. Sem tam něco zavrčelo a zatroubilo, ale to mě neprobudilo.

Asi za dvě hodiny už jsem byl v mnohem větší komůrce, ta měla strop i podlahu. Rozbalili ten raneček na stole. Tak proto musel tatínek často odpočívat! V plenkách bylo dost zatěžkávajících přídavků. Tatínek uklidil kolo, ale nikdo neoslavoval příjezd třídenního nejmladšího člověka, který kdy na kole překonal dvacet kilometrů. Maminka dorazila později vlakem. Tak začal můj nástup do života. Dostával jsem k jídlu mlíčko, ale už ne do pupíčku, ale do té dírky pod nosíčkem. Za rok jsem odkoukal od Mourinky jak se dá chodit dost rychle po čtyřech. Naučil jsem se to, ale Mourince ani Barykovi jsem nikdy nestačil. Mně by zase možná nestačila babička. Svádívě jsem pokukoval, jestli by také nezkusila běhat po čtyřech. To by byl soupeř, kterého bych snad předhonil. Nebyla s ní však o tom řeč.

Vítaná změna přišla, když mě maminka začala brát s sebou na pole. Okopávala brambory a já se batolil mezi jejich vysokou, voňavou, kvetoucí natí. Jednou, když se slunce sklánělo k západu, maminka narovnála záda a rozhlížela se, kde se nad brambořištěm běhají žluté vlasy. Nikde nic. Volala, kamínkem bouchala do kovu motyčky. Dlouho přeskakovala z řádku na řádek, až skoro uplakaná našla na stíněné hlíně mezi řádky spokojeně spícího tvorečka. Tenkrát si zvířata doma musela na krmení počkat.

Došlo k rodinné poradě. Nebyl nikdo na hlídání. Rozhodnutí? Jsou mu už tři roky, může zůstat doma sám. Zabezpečíme žebřík, zápalky a v chladné síni u velkého hrnce se sádlem bude mít krajíce chleba, které ho naučíme si mazat. Tak jsem měl o stravu postaráno. Vrátko se nadále nezamykala, jen z ulice se pootočil velký kámen, který zamezil, abych neutíkal na průzkumné cesty do vesnice a taky neříkal všem na ulici, že nikdo není doma. Tak začalo mé absolutní království. Pohoda – žádná kontrola, jen neustálé bádání po dvorku – betonovém, čistém, jen od slepic neudržovaném. Beton, rozpálený sluncem, příjemně páli do bosých chodidel. Jenže za pár dnů už bylo celé místo objeveno a poznáno. Nuda nutila porozhlédnout se po neznámých místech. Nejvíc lákala betonová střecha nad chlívky. Ale jak se tam dostat, žebřík byl vodorovně zavěšen až vysoko pod okapem u střechy. Tam nešlo dosáhnout ani z přistavených necek. Problém pomohl vyřešit můj jmenovec čuník. Dvířka jeho chlívku byla stlučena z vodorovných prken, mezi nimiž byly dvoucentimetrové mezery k odvětrávání. Čuník jimi hlasitě nasával čistý vzduch. Škvírou jsem ho pošimral po čumáku. Prsty jsem tam snadno prostrčil, proč by tam nešly navléknout i prsty u nohou? Vytáhnout kolíček u dvířek už jsem uměl. Čuník radostně otevřel a vyběhl ke kompostu k oblíbenému rýpání se v hnoji. A já – hup na dvířka a z nich už jsem dosáhl na

okraj střechy nad chlívky. Hned na poprvé se podařilo vyhoupnout se nahoru. No, ta krása! Uhlazený beton prohřátý sluncem a pozvolna se sklánějící k okraji do malého žlábků, kam při dešti stékala voda. Na nejnižším konci střechy byl malý sběrný bazének, do jehož dna vedla okapová trubka svádějící vodu na umývání dvorku. Ten nádherný pohled nad vším co bylo dole, a já nad tím jako jediný. Teplý beton příjemně hřál do chodidel, dovolil i svléknutí jediného oděvu, trenýrek, a tak kůže za pár dnů začala měnit barvu dohněda. Chyběl jen stín rostlin. Po nich zde na betonu ani památka: jen bazének nabízel svou prohlubeň. Stačí naplnit ho úrodnou půdou a sehnat semínko. Koně a krávy na silnicích všude opovrhovali kvalitním hnojivem, ale tam jsem nesměl. Před dalším šplháním do mého království jsem se sáčkem navštívil králikárnu. I tam bylo dost kulatého hnojiva. Promícháno s trochou hlíny a zahrádka byla připravena k zasazení semínka. Babička sehnala velké semeno, z dýně. Mělo sloužit k upražení jako pochoutka. Už bylo zasazeno, a další problém – jak dostat vodu na zalití nahoru? Ke kbelíčku od marmelády jsem přivázal dlouhý provázek. Kbelíček počkal dole na dvorečku, provázek lehce přichycený nad ramenem vylezl napřed a pak už jen stačilo kbelíček vytáhnout a zahrádka byla pro dnešní den zalita: zbylo i pár kapek na zapití toho díla. Každý další den jsem toužebně prohlížel

CENA HIERONYMA LORMA 2016

6. ročník umělecké soutěže hluchoslepých

povrch zahrádky. Nejdřív vyrazilo několik lodyh jakéhosi plevele, ale silná rostlinka dýně pořád nikde. Až jednoho rána pukla v jednom místě hlína a v ní se stydlivě zelenaly dva silné lístečky. Rostlinka byla den ode dne větší, pila a pila a mně ruce umdlávaly. Večer po umytí je musela babička držet, abych modlitbičku Andělíčku, můj strážníčku odříkal celou, častěji jsem už v půlce spal. Za pár měsíců byla zahrádka zcela zakryta obrovskými listy s velkými žlutými květy. Dlouhé šlahouny postranních stonků visely až ke škvírám prasečího chlívku. Prase vidělo poprvé v životě zelenou pochoutku a s chutí jazykem zkracovalo tu přírodní nádheru.

Tatínek si také povšiml mých vypracovaných rukou. Občas sejmul žebřík a vynesl mi na střechu celou konev vody. Přišel na nápad, že stejně jako on bych mohl chodit mezi žáky do tělocvičny. Tak jsem zasl, kolik kluků bydlí v mé blízkosti a jaké oni mají znalosti ve hrách a lumpárnách. Co pohybu spotřebovala hra Na špačka a na Pan čáp ztratil čepičku nebo na schovku či slepou bábu. Zálibně jsem také sledoval, jak stejně malí kluci na vypůjčeném kole od tatínka vyšlapali pod štanglí i do vrchu, jak řídí jednou rukou a někdo dá nohy na řídlítka a mává volnými rukama. Tatínek denně jezdil do práce na pánském kole, ale přece jen vycítil mou touhu a kolo mi půjčil. Sám se také stal učitelem. Nebyl zbytečně na vojně u roty zimních lyžařů a letních cyklistů. Rychle zalepit duši uměl ani ne za půl hodiny. Okoukal jsem to a byl jsem vyhledávaným opravářem i dalším spolucyklistům. Jen v Sokole jsem byl pořád nejmenší a poslední v řadě. Cvičitel mi musel pomáhat při zavěšení na hrazdě, ale zato kruhy a šplh byly moje nejoblíbenější.

Čuník už dávno nebyl, ale dvířka u jeho obydlí byla stále využívána. Ten krásný pohled z výšky byl lákavý. Ze střechy chlívků se dalo přelézt na střechu hlavní budovy. Tam, sedě rozkročmo poblíž komína, jsem viděl celou vesnici a na kopci i krásný kostelíček. Jenže jsem byl zahlédnut procházejícími starými, asi třicetiletými babkami, a už se o mých výkonech dověděla i babička. Hladivé pohlavky nestačily, často začínala červenat i tvář. To už trochu bolelo, ale jen do té doby, než jsem vymyslel další zakázaný výstup. Tatínek mi po večerech četl sešity o úžasném Tarzanovi, který uměl šplhat po větvích jako opice. Mladý dubový háj u posledních domků mi Tarzana připomněl. Dost slabé kmeny dovolovaly vyšplhat co nejvýš, rozhoupat trochu nejpružnější větve v koruně a zachytit se větví na sousedním stromu. Připadal jsem si trochu jako Tarzan. Jenom přezdívka Šimpanz se mi nelíbila, i když jsem byl rád, že mé večerní umytí babičce stačilo, aby upustila od hanlivého přízviska čuně. Tak skončila nejhezčí pohádka mého života, období útlého dětství, a pak už mě čekala škola a další povinnosti.

2. místo Cena odborné poroty

3. místo Cena veřejnosti

Pavla Sykáčková

POHÁDKA O ŽIVOTĚ

Za devatero horami, čtyřmi řekami, obklopena lesy se rozkládala malá vesnička. Byl teplý letní večer provoněný rozkvetlými růžemi. Všude bylo ospalé ticho, proto se i měsíček uložil za mrak a dřímal. V malé chaloupce v útulném pokoji spalo čerstvě narozené děťátko. Podle růžových pentliček na zavinovačce bylo jasné, že je to děvčátko. V pokoji bylo šero, ale co to? Kde se najednou vzala ta záře? Kde se vzaly tu se vzaly – stály tu tři krásné víly, sudičky. Prostřední v šatě protkávaném zlatými nitkami držela objemnou knihu osudu. Druhé dvě držely svíce. Sudičky přistoupily k spícímu děťátku a na výzvu víly nesoucí knihu osudu každá dávala děťátku malý dárek. Víla v bílých šatech, protkávaných stříbrnými nitkami a zdobenými perlami, se jmenovala Běluše. Pohlédla na děťátko a řekla: „Já ti dávám výbornou paměť a umění psát veselé povídky!“ Přistoupila víla v růžových šatech, posíť květy růží, Růžice: „Já ti dávám veselou povahu a umění rozesmát druhé!“ Přistoupila Zlatuše v šatech zlatě protkávaných: „A já ti dávám odvalu a silnou vůli překonávat životní nesnáze!“ Víly odstoupily, Zlatuše položila knihu osudu na stůl, nalistovala 28. června a usmála se: „Podívejte, to děvče si přineslo na svět jméno. Narodilo se těsně před svátkem Petra a Pavla a tak jí rodiče začali říkat Pavlínka!“ „A proč ne Petra?“ zeptala se Běluše. „Asi proto, kdyby v pozdějším věku neuměla vyslovovat R nebo kdyby ráčkovala, tak aby s tím jménem neměla problémy!“ „Ale mít jeden den narozeniny, druhý den svátek a k tomu konce školního roku a výplata rodičů v nedohlednu, to si těch dobrot moc neužije!“ přidala se Růžice. „Aspoň nebude mlsná a bude se umět dělit se sourozenci dvojčaty, kteří se do rodiny narodí!“ upřesnila Zlatuše, ale hned zesmutněla: „To děvčátko si kromě jména přineslo těžkou oční vadu, ke které se, jak se píše v knize osudu, přidá sluchová vada!“ „Ale to je krutě nespravedlivé, ten osud je zlý!“ neovládla se Růžice. „Ale ne tak docela,“ ozvala se opět Zlatuše, „je zde léčení, operace a péče odborníků. Celé dětství ta malá bude víc v nemocnici, než ve škole!“ „Ještě, že jsem jí dala do vínku dobrou paměť, tak to zvládne,“ hlesla Běluše. „Učení zvládne hravě, ale nesmí se píchnout o jehlu!“ s úsměvem podotkla Zlatuše. „Usnula by?“ honem se ptala Růžice. „Kdepak, aby usnula jako ta Šípková Růženka. To by k tomu přišla lehce. Ona se bude muset hodně snažit, aby ty ruční práce zvládla a uměla si přišit aspoň knoflík. A potom, copak by mohla školačka čekat na polibek od prince? Na to má přece času dost!“ Ozvala se na to, co četla Zlatuše o dlouhém léčení: „To se asi bude v pozdějším věku Pavlínka vyhýbat nemocnici obloukem!“ „Ale naopak, zvolí si povolání dětské sestry a u dětí bude pracovat řadu let!“ „A kolik bude mít vlastních dětí?“ honem vyzvíдалa Růžice. „Hned se podívám, podle knihy osudu bude mít jen jednu dcerku se stejnou oční vadou!“ „Ale to je strašně kruté, jak to zvládnou!“ „Velmi dobře a dokonce budou obě pomáhat i druhým!“ „Ještě mi přečti v knize osudu, jak naloží s mým dárkem. Bude skutečně veselá a bude umět rozesmát i druhé?“, ptala se víla Růžice. „Bude veselá, přátelská a v důchodu nebude zahálet. Vezme si fenečku Majdu z psího útulku, udělají si canisterapeutické zkoušky, a budou chodit k dětem a starouškům rozdávat veselou náladu. A bude dokonce hrát divadlo!“ „Divadlo? Snad ne dokonce v Národním?“ honem vyzvíдалa Běluše. „Kdepak v Národním, ona bude hrát dětem maňáskové divadlo a bude štěkat pejska,“ upřesnila Zlatuše, zavřela knihu osudu a vyzvala víly, aby odešly předpovídat dalším mrňatům. A pohádka života ukáže, jak to děvčátko v kolébce využije dary sudiček a jak se vyrovná s osudem.

3. místo Cena odborné poroty

Václava Turková

HLINĚNÉ OPOJENÍ ANEB POHÁDKA MÉHO ŽIVOTA

Budu vám vyprávět svůj příběh, kterému sama ani nemůžu uvěřit. A víte proč? Ve svých skoro šedesáti jezdím už dva roky do školy do Tasova. Zvláštní, že? V Tasově je Mezinárodní škola Axmanovy techniky modelování pro nevidomé. Pracuje se tu se šamotovou hlínou a modelují se zahradní nádoby, sochy a reliéfy, které se pak následně v pecích vypalují. Vše se děje pod vedením manželů Axmanových. Náhoda tomu chtěla, že jsem Tasov navštívila a byla jsem přímo fascinována sochami, které jsem si tu mohla prohlédnout. A od té doby žiju v hliněném opojení. Ale před lety, když jsem přestala vidět, jsem si říkala, že rukama už nikdy nic dělat nebudu, protože by to nemohlo vypadat hezky a že můžu tvořit jen něco, co se dá mechanicky naučit. Přijala jsem to jako fakt a nezabývala jsem se tím více. Jenže to, co v člověku je, se nedá jednoduše odstříhnout. Zatím neumím pojmenovat, jaká je to vnitřní síla, co člověka žene něco vytvářet, ale od prvního setkání se sochami v Tasově jsem věděla, že to je ono, co chci umět. Jakoby se otevřel jakýsi dosud nepoznaný vnitřní prostor, který je obrovský, ale zároveň nesmírně přitažlivý, kde je mi dobře a mám pocit, že jsem v hlíně našla sama sebe. Našla jsem něco, co jsem hledala celý život, aniž bych to tušila. Mám pocit jako bych mohla vzlétnout na vlastních křídlech, protože s hlínou zažívám opravdu ohromné chvíle. Naučila jsem se modelovat pomocí Axmanovy techniky modelování květináče i velké užitné nebo zahradní nádoby, které se můžou zdobit různými dekory. Poté přišla řada na modelování obličejů a následně hlavy. Pochopila jsem jak báječný vynález je Axmanova technika modelování. Je založena na matematice a díky ní můžu přesně usazovat jednotlivé partie na obličej. Ale až se to naučím, pochopitelně. Učím se hlavy větších i menších rozměrů. Pokaždé musím hledat velikost jednotlivých partií na obličej. Je velmi těžké ztvárnit různé výrazy, emoce, ale je to nesmírně lákavá a tvůrčí práce. Součástí modelování hlav jsou účesy, které moc ráda zkouším, ty mne baví, u nich, dá se říci, relaxuji. Nakonec jsem se seznámila s tím, jak se modeluje celá postava. Opět se přesvědčuji, jakým úžasným vynálezem je Axmanova technika modelování. Mohu si vypočítat délku nohou, délku trupu, délku rukou i velikost hlavy. Před rokem to bylo pro mne něco nepředstavitelného, že bych se jako nevidomá mohla něčemu takovému naučit. Nikdy by mne nenapadlo, že v mých letech budu chodit do školy, budu bydlet týdně kdesi v tasovské škole a že pro tuhle sochařinu podniknu cokoliv. Modelování mne nadchlo, obohacuje mne a inspiruje. Přimělo mne k přemýšlení o tom, co bych chtěla ztvárnit, co je mi blízké a že snad to budu jednou umět vtisknout do té hlíny. Ráda bych se sochařině věnovala i v budoucnu, ale uvidím, jak mi to půjde. Zatím jezdím do Tasova a učím se a učím... A víte, proč mi tohle všechno připadá jako pohádka? Protože je to zázrak, protože bohatství mého života se odehrává ZA ZRAKEM. Musela jsem nejprve ztratit zrak, abych objevila tak krásné staré sochařské řemeslo a pochopila, že hezké věci se mohou tvořit také jen hmatem, citem a intuicí.

2. místo Cena veřejnosti